EUROOPA KOHTU OTSUS (teine koda)

19. november 2009 *

Kohtuasjas C-118/07,

mille ese on EÜ artikli 226 alusel 20. veebruaril 2007 esitatud liikmesriigi kohustuste rikkumise hagi,

Euroopa Ühenduste Komisjon, esindajad: M. Huttunen, H. Støvlbæk ja B. Martenczuk, kohtudokumentide kättetoimetamise aadress Luxembourgis,

hageja,

versus

Soome Vabariik, esindaja: J. Heliskoski, kohtudokumentide kättetoimetamise aadress Luxembourgis,

kostja,

* Kohtumenetluse keel: soome.

keda toetavad:

Saksamaa Liitvabariik, esindajad: M. Lumma ja C. Blaschke, kohtudokumentide kättetoimetamise aadress Luxembourgis,

Ungari Vabariik, esindaja: J. Fazekas,

Leedu Vabariik, esindaja: D. Kriaučiūnas,

Austria Vabariik, esindaja: C. Pesendorfer, kohtudokumentide kättetoimetamise aadress Luxembourgis,

menetlusse astujad,

EUROOPA KOHUS (teine koda),

koosseisus: neljanda koja esimees J.-C. Bonichot (ettekandja) teise koja esimehe ülesannetes, kohtunikud C. Toader, C. W. A. Timmermans, K. Schiemann ja L. Bay Larsen,

kohtujurist: E. Sharpston,
kohtusekretär: R. Grass,

arvestades kirjalikku menetlust,

olles 10. septembri 2009. aasta kohtuistungil ära kuulanud kohtujuristi ettepaneku,

on teinud järgmise

otsuse

1 Euroopa Ühenduste Komisjon palub oma hagiavalduses Euroopa Kohtul tuvastada, et kuna Soome Vabariik ei võtnud vajalikke meetmeid, et kõrvaldada vastuolud kapitali ülekandmist reguleerivate EÜ asutamislepingu sätetega, mis sisalduvad kahepoolsetes investeerimislepingutes investeeringute vastastikuseks soodustamiseks ja kaitsmiseks, mille Soome Vabariik on sõlminud vastavalt endise Nõukogude Sotsialistlike Vabariikide Liiduga, kelle õigusjärglane on Vene Föderatsioon (leping sõlmitud 8. veebruaril 1989, *SopS* 58/1991), Valgevene Vabariigiga (leping sõlmitud 28. oktoobril 1992, *SopS* 89/1994), Hiina Rahvavabariigiga (leping sõlmitud 4. septembril 1984, *SopS* 4/1986), Malaisiaga (leping sõlmitud 15. aprillil 1985, *SopS* 79/1987), Sri Lanka Demokraatliku Sotsialistliku Vabariigiga (leping sõlmitud 27. aprillil 1985, *SopS* 54/1987) ja Usbekistani Vabariigiga (leping sõlmitud 1. oktoobril 1992, *SopS* 74/1993) (edaspidi koos „vaidlusalused kahepoolsed lepingud”), siis rikkus Soome Vabariik EÜ artikli 307 teisest lõigust tulenevaid kohustusi.

Õiguslik raamistik

2 Soome Vabariik sõlmis vaidlusalused kahepoolsed lepingud enne Euroopa Liiduga ühinemist.

3 Need lepingud jõustusid vastavalt Vene Föderatsiooni suhtes 15. augustil 1991, Valgevene Vabariigi suhtes 11. detsembril 1994, Hiina Rahvavabariigi suhtes 26. jaanuaril 1986, Malaisia suhtes 3. jaanuaril 1988, Sri Lanka Demokraatliku Sotsialistliku Vabariigi suhtes 25. oktoobril 1987 ja Usbekistani Vabariigi suhtes 22. oktoobril 1993.

4 Nimetatud lepingud tagavad mõlema poole investoritele nende investeeringutega seotud vabalt konverteeritavas valuutas tehtud maksete vaba ülekandmise.

5 Kõikides lepingutes peale Vene Föderatsiooniga sõlmitud lepingu on klausel, mis tagab investeeringute kaitse lepinguosalise õigusnormidega lubatud piires. Näiteks Sri Lanka Demokraatliku Sotsialistliku Vabariigiga sõlmitud lepingus on järgmine klausel: „Kumbki lepinguosaline tagab igas olukorras enda õigusnormidega lubatud piires ja kooskõlas rahvusvahelise õigusega teise lepinguosalise kodanike või äriühingute investeeringute mõistliku ja nõuetekohase käsitlemise."

Kohtueelne menetlus

6 Kuna komisjon leidis, et vaidlusalused kahepoolsed lepingud võivad takistada kapitali liikumise ja maksete kohta käivate piirangute kohaldamist, mille Euroopa Liidu Nõukogu võib tulenevalt EÜ artikli 57 lõikest 2, EÜ artiklist 59 ja EÜ artikli 60 lõikest 1 vastu võtta, saatis ta 7. mail 2004 Soome Vabariigile märgukirja.

7 Nimetatud liikmesriik edastas märgukirja osas komisjonile oma seisukoha 7. juulil 2004. Ta väitis, et nende investeerimislepingute vaidlusalused sätted ei takista tal täita tema kohustusi, mis tulenevad EÜ artikli 57 lõikest 2, EÜ artiklist 59 ja EÜ artiklist 60.

8 Kuna komisjon leidis, et Soome Vabariigi esitatud argumendid olid ebapiisavad, saatis ta viimasele 16. märtsil 2005 põhjendatud arvamuse.

9 Soome Vabariik edastas komisjoni põhjendatud arvamusele vastuseks oma seisukoha 19. mail 2005. Ta jäi oma varasemate argumentide juurde.

10 Leides, et esitatud argumendid ei lükka ümber põhjendatud arvamuses esitatud väiteid, otsustas komisjon esitada käesoleva hagi.

11 Euroopa Kohtu presidendi 9. juuli 2007. aasta määrusega anti Saksamaa Liitvabariigile, Leedu Vabariigile, Ungari Vabariigile ja Austria Vabariigile luba astuda Soome Vabariigi nõuete toetuseks menetlusse.

Hagi

12 Kõigepealt tuleb märkida, et üks kahepoolsetest lepingutest ei sisalda niisugust eriklauslit, nagu see, millele on viidatud käesoleva kohtuotsuse punktis 5, mis Soome Vabariigi sõnul võimaldab tal igal juhul oma ühenduse liikme kohustusi täita.

13 Neil tingimustel tuleb komisjoni hagi uurimisel võtta esiteks arvesse leping, mis niisugust klauslit ei sisalda, ning teiseks leping, mis niisugust klauslit sisaldab.

14 Kolmandaks tuleb uurida poolte argumentatsiooni seoses mittediskrimineerimise põhimõttega ja EÜ artikli 307 teise lõigu kohaldamisalaga.

Vene Föderatsiooniga sõlmitud leping

Poolte argumendid

15 Komisjoni sõnul võib see, et vaidlusaluses lepingus puuduvad sätted, mis lubaksid Soome Vabariigil kohaldada kapitali liikumise ja maksete kohta käivaid piiranguid, mille nõukogu võib EÜ artikli 57 lõike 2, EÜ artikli 59 ja EÜ artikli 60 lõike 1 alusel vajaduse korral vastu võtta, viia nimetatud liikmesriigi puhul ühenduse õigusest tulenevate kohustuste rikkumiseni. Veel leiab komisjon, et kuna nimetatud liikmesriik ei võtnud vajalikke meetmeid, et kõrvaldada vastuolud asutamislepinguga, siis on ta rikkunud EÜ artikli 307 teisest lõigust tulenevaid kohustusi.

16 Soome Vabariik ja tema nõuete toetuseks menetlusse astunud liikmesriigid väidavad, et kui nõukogu ei ole nende kolmandate riikide suhtes piiravaid meetmeid võtnud, kellega Soome Vabariik on sõlminud investeerimislepingud, ei teki küsimust vaidlusaluse lepingu vastuolust asutamislepingu sättega, mida ei olegi kohaldatud, sest EÜ artikli 307 teise lõigu tähenduses „vastuolu" ei ole „kindlaks tehtud". Järelikult on komisjoni väidetav liimesriigi kohustuste rikkumine vaid hüpoteetiline. Nendel tingimustel tekib liikmesriikide kohustus võtta kõik vajalikud meetmed nimetatud „kindlakstehtud

vastuolude" kõrvaldamiseks alles alates sellest hetkest, kui Euroopa Kohus on nende vastuolude olemasolu eelnevalt tuvastanud.

17 Menetlusse astunud liikmesriigid lisavad, et EÜ artikli 57 lõikes 2, EÜ artiklis 59 ja EÜ artikli 60 lõikes 1 ette nähtud kaitsemeetmeid saab rakendada üksnes erandjuhtudel, mida ei oleks saanud ette näha vaidlusaluse lepingu sõlmimisel. Sellest tuleneb, et Soome Vabariik saaks *rebus sic stantibus'e* põhimõtet kohaldada ja ajutiselt peatada ülekandmise vabadust puudutavate sätete toime juhul, kui ühendus võtab asutamislepingu sätete põhjal kasutusele kaitsemeetmed.

Euroopa Kohtu hinnang

18 Soome Vabariigi sõlmitud vaidlusalune kahepoolne investeerimisleping sisaldab samasuguseid klausleid, mis tagavad investeeringutega seotud vabalt konverteeritavas valuutas tehtud maksete põhjendamatu viivituseta vaba ülekandmise.

19 Seega on tagatud eeskätt vahendite vaba ülekandmine investeeringu tegemiseks, nende haldamine ja laiendamine, õigus tuua kodumaale tagasi investeeringutest saadud tulu, samuti vabadus üle kanda võlakohustuste tagasimaksmiseks vajalikud vahendid ning investeeringu likvideerimisest ja võõrandamisest saadud vahendid.

20 Nimetatud leping on selles osas kooskõlas EÜ artikli 56 lõike 1 sõnastusega, mille kohaselt „[…] keelatakse kõik kapitali liikumise piirangud liikmesriikide vahel ning

liikmesriikide ja kolmandate riikide vahel", ja EÜ artikli 56 lõike 2 sõnastusega, mille kohaselt „[…] keelatakse kõik maksepiirangud liikmesriikide vahel ning liikmesriikide ja kolmandate riikide vahel".

21 On tõsi, et asutamislepingu sätted, millele komisjon oma hagis viitas, annavad nõukogule pädevuse teatavatel tingimustel piirata makseid ja kapitali liikumist liikmesriikide ja kolmandate riikide vahel, mille hulka kuulub ka vaidlusaluses ülekandmisklauslis viidatud liikumine.

22 Küsimuse all olevate sätetega, mis esinevad EÜ artikli 57 lõikes 2, EÜ artiklis 59 ja EÜ artikli 60 lõikes 1, on kehtestatud erandid kapitali ja maksete vaba liikumise põhimõttest liikmesriikide ja kolmandate riikide vahel ühenduse üldiste huvide kaitseks ja selleks, et viimane saaks vajalikel juhtudel täita enda ja liikmesriikide rahvusvahelisi kohustusi.

23 EÜ artikli 57 lõige 2 lubab nõukogul kvalifitseeritud häälteenamusega ja komisjoni ettepaneku põhjal võtta teatavaid meetmeid kapitali liikumise piiramiseks, eriti mis puudutab kolmandatesse riikidesse ja kolmandatest riikidest tehtavaid otseinvesteeringuid. Kui sellised meetmed kujutavad endast ühenduse õiguses „sammu tagasi" kapitali kolmandatesse riikidesse ja kolmandatest riikidest liikumise liberaliseerimisel, on nõutav ühehäälsus.

24 EÜ artikkel 59 lubab nõukogul komisjoni ettepaneku põhjal ja pärast Euroopa Keskpangaga konsulteerimist võtta kolmandate riikide suhtes tarvitusele kaitsemeetmed, kui kapitali liikumine kolmandatesse riikidesse või kolmandatest riikidest „põhjustab või ähvardab põhjustada tõsiseid raskusi majandus- ja rahaliidu toimimises", tingimusel et sellised meetmed on vältimatud ja need võetakse tarvitusele „mitte kauemaks kui kuueks kuuks".

25 EÜ artikli 60 lõige 1 lubab nõukogul komisjoni ettepaneku põhjal ühise välis- ja julgeolekupoliitika valdkonnas ühise seisukoha või tegevuse saavutamiseks vastu võtta kapitali liikumise ja maksetega seotud „vajalikke kiireloomulisi meetmeid". Selline meede võib osutuda vajalikuks näiteks selleks, et täita Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni Julgeolekunõukogu resolutsiooni.

26 On selge, et viidatud kahepoolne leping ei sisalda sätteid, mis annaksid ühendusele võimaluse piirata investeeringutega seotud vahendite liikumist. Niisiis tuleb uurida, kas Soome Vabariik pidi võtma selleks kasutusele EÜ artikli 307 teises lõigus viidatud vajalikud vahendid.

27 EÜ artikli 307 esimese lõigu kohaselt ei mõjuta asutamislepingu sätted õigusi ja kohustusi, mis tulenevad enne liikmesriigi ühinemise kuupäeva sõlmitud lepingutest selle liikmesriigi ja kolmanda riigi vahel. Selle sätte eesmärk on täpsustada kooskõlas rahvusvahelise õiguse põhimõtetega, et asutamislepingu kohaldamine ei mõjuta asjaomase liikmesriigi kohustust austada varasemast lepingust tulenevaid kolmandate riikide õigusi ja järgida oma vastavaid kohustusi (vt 14. oktoobri 1980. aasta otsus kohtuasjas 812/79: Burgoa, EKL 1980, lk 2787, punkt 8; 4. juuli 2000. aasta otsus kohtuasjas C-84/98: komisjon *vs.* Portugal, EKL 2000, lk I-5215, punkt 53, samuti 18. novembri 2003. aasta otsus kohtuasjas C-216/01: Budějovický Budvar, EKL 2003, lk I-13617, punktid 144 ja 145).

28 Siiski kohustab EÜ artikli 307 teine lõik liikmesriike juhul, kui enne liikmesriigi ühinemise kuupäeva sõlmitud lepingud ei ole kooskõlas ühenduse õigusega, kasutama kõiki vajalikke vahendeid kindlakstehtud vastuolude kõrvaldamiseks. Nimetatud sätte kohaselt abistavad liikmesriigid vajaduse korral üksteist selle saavutamiseks ning kui see on põhjendatud, võtavad vastu ühise seisukoha.

29 EÜ artikli 57 lõige 2, EÜ artikkel 59 ja EÜ artikli 60 lõige 1 annavad nõukogule õiguse teatavatel täpselt määratletud juhtudel piirata kapitali ja maksete liikumist liikmesriikide ja kolmandate riikide vahel.

30 Nimetatud sätete kasuliku mõju tagamiseks on vaja, et kapitali vaba liikumist piiravaid meetmeid saaks juhul, kui nõukogu need vastu võtab, kohe kohaldada kolmandate riikide suhtes, keda need puudutavad.

31 Nii nagu Euroopa Kohus oma 3. märtsi 2009. aasta otsuses kohtuasjas C-205/06: komisjon *vs.* Austria (EKL 2009, lk I-1301, punkt 37) ja 3. märtsi 2009. aasta otsuses kohtuasjas C-249/06: komisjon *vs.* Rootsi (EKL 2009, lk I-1335, punkt 38) otsustas, on nõukogu selline pädevus, millest tulenevalt võib ta ühepoolselt kehtestada piiravaid meetmeid kolmandate riikide suhtes valdkonnas, mis on identne liikmesriigi ja kolmanda riigi vahel varem sõlmitud lepingu valdkonnaga või on sellega seotud, ja nimetatud leping omavahel vastuolus, kui ühelt poolt ei näe see leping ette sätet, mis võimaldaks asjaomasel liikmesriigil teostada oma õigusi ja täita oma kohustusi ühenduse liikmena, ning teiselt poolt ei võimalda seda ka ükski rahvusvahelise õiguse mehhanism.

32 Soome Vabariik aga ei viita eespool nimetatud lepinguga seoses ühelegi mehhanismile, mis võimaldaks tal täita oma kohustusi ühenduse liikmena. Lisaks sellele on menetlusse astunud liikmesriikide pakutud võimalus tugineda muudele rahvusvahelises õiguses leiduvatele vahenditele, nagu lepingu peatamine, isegi vaidlusaluse lepingu või selle sätetest mõne ülesütlemine, liiga ebakindla toimega selleks, et tagada nõukogu võetud meetmete tulus kohaldamine ettenähtud tähtajal.

33 Niisiis on ilmne, et nimetatud juhul ei astunud Soome Vabariik komisjoni põhjendatud arvamuses määratud tähtaja jooksul ühtegi sammu asjaomaste kolmandate riikide suhtes, et välistada vastuolu oht, mis võib tekkida vaidlusaluste kahepoolsete lepingute kohaldamise ja meetmete vahel, mida nõukogu võib võtta EÜ artikli 57 lõike 2, EÜ artikli 59 ja EÜ artikli 60 lõike 1 alusel.

34 Peab lisama, et nagu tõdeti kohtuasjades, milles tehti eespool viidatud kohtuotsused komisjon *vs.* Austria ja komisjon *vs.* Rootsi, ei piirdu vastuolud asutamislepinguga, mis tekivad kolmandate riikidega sõlmitud investeerimislepingutest ning mis takistavad nende kapitali ja maksete liikumise piirangute kohaldamist, mida nõukogu võib vastu võtta EÜ artikli 57 lõike 2, EÜ artikli 59 ja EÜ artikli 60 lõike 1 alusel, käesolevas asjas kostjaks oleva liikmesriigiga.

35 Järelikult tuleb märkida, et EÜ artikli 307 teise lõigu kohaselt abistavad liikmesriigid vajaduse korral üksteist kindlakstehtud vastuolude kõrvaldamisel ning kui see on põhjendatud, võtavad vastu ühise seisukoha. Täites EÜ artiklist 211 tulenevat kohustust tagada asutamislepingu sätete kohaldamine, on komisjoni ülesanne teha algatusi, et hõlbustada asjaosaliste liikmesriikide vastastikust abistamist ning nimetatud liikmesriikide ühise seisukoha vastuvõtmist.

Valgevene Vabariigi, Hiina Rahvavabariigi, Malaisia, Sri Lanka Demokraatliku Sotsialistliku Vabariigi ja Usbekistani Vabariigiga sõlmitud lepingud

Poolte argumendid

36 Komisjon kinnitab, et niisugused erisätted, nagu sisalduvad käesoleva kohtuotsus punktis 5 nimetatud klauslis, millele Soome Vabariik eespool viidatud lepingutega seoses tugineb, viitavad lepinguosaliste riikide õigusnormidele, nii nagu need kehtisid nimetatud lepingute sõlmimise ajal, mis käesoleval juhul tähendab enne Soome Vabariigi Euroopa Liiduga ühinemist. Seetõttu leiab komisjon, et nimetatud sätted

iseenesest ei anna sellele liikmesriigile võimalust rakendada viivitamatult neid piiravaid meetmeid, mille ühendus võib olla sunnitud vastu võtma.

37 Soome Vabariik ja Leedu Vabariik väidavad vastupidi, et neid sätteid saab kohaldada, kuna nõukogu poolt võetavad piiravad meetmed moodustavad ühenduse õiguse vahetu õigusmõju tõttu osa Soome õigusest nimetatud sätete tähenduses. Seetõttu ei esine vastuolu asutamislepinguga EÜ artikli 307 teise lõigu tähenduses.

Euroopa Kohtu hinnang

38 Tuleb märkida, et nagu Soome Vabariik õigustatult väidab, moodustavad piiravad meetmed, mille nõukogu võib EÜ artikli 57 lõike 2, EÜ artikli 59 ja EÜ artikli 60 alusel vastu võtta, Soome õiguskorra osa. Samas ei ilmne aga selgelt, et neid meetmeid võiks vaidlusaluste kahepoolsete investeerimislepingute seisukohalt vaadelda kui Soome õiguse osa.

39 Vastavalt väljakujunenud kohtupraktikale peab rahvusvahelist lepingut tõlgendama selles sisalduvate mõistete kaudu ja selle eesmärke arvestades. 23. mai 1969. aasta rahvusvaheliste lepingute õiguse Viini konventsiooni artikkel 31 ning 21. märtsi 1986. aasta Viini konventsiooni rahvusvaheliste lepingute õigusest riikide ja rahvusvaheliste organisatsioonide vahel või rahvusvaheliste organisatsioonide vahel artikkel 31, mis selles tähenduses väljendavad üldist rahvusvahelist tavaõigust, täpsustavad siinkohal, et lepingut peab tõlgendama heas usus, kooskõlas tavalise tähendusega, mis tuleb anda lepingu terminitele kontekstis, samuti lepingu objektist ja eesmärkidest lähtudes (vt 20. novembri 2001. aasta otsus kohtuasjas C-268/99: Jany jt, EKL 2001, lk I-8615, punkt 35, ja 10. jaanuari 2006. aasta otsus kohtuasjas C-344/04: IATA ja ELFAA, EKL 2006, lk I-403, punkt 40).

40 Sellest seisukohast tuleb märkida, et nende vaidlusaluste kahepoolsete lepingute sätete eesmärk, mille komisjon oma liikmesriigi kohustuste rikkumise hagis vaidlustas, on just tagada investeeringutega seonduvate maksete vabadus ning see, et need toimuksid võimalikult lühikese tähtaja jooksul.

41 Selles kontekstis on küsimus, kas vaidlusalustes kahepoolsetes lepingutes sisalduv klausel, mis tagab investeeringute kaitse lepinguosalise õigusnormidega lubatud piires, võimaldaks ühel lepinguosalistest piirata maksete vabadust, kohaldades siseriiklikke või muid otsuseid, mis on vastu võetud pärast lepingute jõustumist, vähemalt vaieldav, eriti arvestades seda, et mõnede lepingute kohta on täpsustatud ka seda, et iga lepinguosaline on kohustatud toimima „kooskõlas rahvusvahelise õigusega".

42 Niisiis ei näi vaidlusaluste kahepoolsete lepingute sätted – millele Soome Vabariik tugineb, et vastupidi komisjoni seisukohale kinnitada, et vajaduse korral saab ta täies ulatuses täita oma ühenduse õigusest tulenevaid kohustusi, mis võivad tekkida sellest, et nõukogu võtab vastu kapitali vaba liikumist piiravad meetmed – siiski tagavat, et see nii oleks, kuna nende sätete tõlgendamine on liiga ebakindel ning seetõttu on ebakindel ka nende ulatus ja mõju.

43 Sellest tuleneb, et Soome Vabariigi viidatud vaidlusaluste kahepoolsete investeerimislepingute sätted ei ole piisavad selleks, et tagada kooskõla EÜ artikliga 307, mille komisjon on vaidlustanud.

Mittediskrimineerimise põhimõte ja EÜ artikli 307 teise lõigu kohaldamisala

Poolte argumendid

44 Saksamaa Liitvabariik ja Ungari Vabariik väidavad, et vaidlusaluste kahepoolsete lepingute vastuolu tuvastamine asutamislepinguga EÜ artikli 307 teise lõigu tähenduses on vastuolus „konkurentsi põhimõttega siseturul ja mittediskrimineerimise põhimõttega", kuna Soome Vabariik ning kõik Euroopa Liidu kodanikud ja ettevõtjad, keda selle liikmesriigi sõlmitud lepingud puudutavad, asetatakse ebasoodsamasse olukorda võrreldes teiste liikmesriikidega ning nende kodanike ja ettevõtjatega, keda puudutavad investeerimislepingud, mida komisjon kritiseerinud ei ole.

45 Komisjon kinnitab, et võrdlus teiste liikmesriikide sõlmitud investeerimislepingutega ei ole asjakohane, kuna vastavalt Euroopa Kohtu väljakujunenud praktikale ei saa liikmesriik asutamislepingust tulenevate kohustuste täitmatajätmist õigustada asjaoluga, et ka teised liikmesriigid on oma kohustusi rikkunud.

46 Soome Vabariik ja teda toetav Ungari Vabariik rõhutavad komisjoni seisukoha võimalikke negatiivseid tagajärgi, kuna nende sõnul võimaldab see tuvastada EÜ artikli 307 teise lõigu rikkumise kõigil juhtudel, mil leping – mille liikmesriik on kas enne asutamislepingu jõustumist või enne nimetatud liikmesriigi ühinemise kuupäeva sõlminud kolmanda riigiga – reguleerib valdkonda, kus ühendus ei ole veel oma asutamislepingust tulenevat pädevust teostanud. Selline tõlgendus annab EÜ artikli 307 teisele lõigule piiramatu ulatuse, mis on õiguskindluse ning liikmesriikide ja ühenduse vahel pädevuse jaotamise seisukohast vaieldav ning rikub EÜ artikli 307 esimese ja teise lõiguga loodud tasakaalu.

47 Komisjon märgib, et ta ei ole kunagi väitnud, et liikmesriigid peavad kasutama EÜ artikli 307 alusel kõiki meetmeid kõigis valdkondades, milles ühendus võib tulevikus võtta seadusandlikke meetmeid. Ta möönab, et selline temapoolne nõue on võimatu, kuna nende seadusandlike aktide sisu, mida võidakse tulevikus erinevates valdkondades vastu võtta, ei saagi ette näha. Samas kinnitab komisjon, et EÜ artikli 57 lõike 2, EÜ artikli 59 ja EÜ artikli 60 lõike 1 puhul on see teisiti, sest need annavad nõukogule väga täpselt määratletud pädevuse kolmandate riikidega seonduva kapitali liikumise ja maksetehingute kohta käivate piirangute valdkonnas, mis kohustavad liikmesriike niisuguseid meetmeid pärast nende vastuvõtmist viivitamata rakendama.

Euroopa Kohtu hinnang

48 Esiteks tuleb märkida, et liikmesriik ei või asutamislepingus ette nähtud kohustuste täitmata jätmist õigustada sellega, et teised liikmesriigid on samuti jätnud oma kohustused täitmata. Asutamislepinguga kehtestatud ühenduse õiguskorras ei tohi ühenduse õiguse rakendamine liikmesriigi poolt sõltuda vastastikuse tingimusest. EÜ artiklites 226 ja 227 on juhuks, kui liikmesriigid rikuvad asutamislepingust tulenevaid kohustusi, ette nähtud sobivad õiguskaitsevahendid (vt 11. jaanuari 1990. aasta otsus kohtuasjas C-38/89: Blanguernon, EKL 1990, lk I-83, punkt 7, ja 29. märtsi 2001. aasta otsus kohtuasjas C-163/99: Portugal *vs.* komisjon, EKL 2001, lk I-2613, punkt 22).

49 Mis teiseks puutub argumenti, mille kohaselt oleks komisjoni hagi rahuldamise tagajärg EÜ artikli 307 teisele lõigule liiga laia ulatuse andmine, siis piisab, kui märkida, et käesolev kohtuotsus ei kahjusta mingil moel liikmesriikide kohustusi muudes olukordades ning piirdub vaid tõdemisega – nagu eespool kirjeldatud –, et nõukogule kapitali liikumise valdkonnas antud pädevuse teostamine võiks olla takistatud ainuüksi vaidlusaluste kahepoolsete lepingute olemasolu ja nende sõnastuse tõttu.

50 Tulenevalt eelnevatest põhjendustest tuleb sedastada, et kuna Soome Vabariik ei võtnud vajalikke meetmeid, et kõrvaldada vastuolud kapitali ülekandmist reguleerivate asutamislepingu sätetega, mis sisalduvad vaidlusalustes kahepoolsetes lepingutes, siis rikkus Soome Vabariik EÜ artikli 307 teisest lõigust tulenevaid kohustusi.

Kohtukulud

51 Kodukorra artikli 69 lõike 2 alusel on kohtuvaidluse kaotanud pool kohustatud hüvitama kohtukulud, kui vastaspool on seda nõudnud. Kuna komisjon on kohtukulude hüvitamist nõudnud ja Soome Vabariik on kohtuvaidluse kaotanud, tuleb kohtukulud välja mõista Soome Vabariigilt.

52 Sama artikli lõike 4 esimese lõigu alusel kannavad menetlusse astunud Saksamaa Liitvabariik, Leedu Vabariik, Ungari Vabariik ja Austria Vabariik oma kohtukulud ise.

Esitatud põhjendustest lähtudes Euroopa Kohus (teine koda) otsustab:

1. Kuna Soome Vabariik ei võtnud vajalikke meetmeid, et kõrvaldada vastuolud kapitali ülekandmist reguleerivate asutamislepingu sätetega, mis sisalduvad kahepoolsetes investeerimislepingutes investeeringute vastastikuseks soodustamiseks ja kaitsmiseks, mille Soome Vabariik on sõlminud vastavalt endise Nõukogude Sotsialistlike Vabariikide Liiduga, kelle õigusjärglane on Vene Föderatsioon (leping sõlmitud 8. veebruaril 1989), Valgevene Vabariigiga (leping sõlmitud 28. oktoobril 1992), Hiina Rahvavabariigiga (leping sõlmitud 4. septembril 1984), Malaisiaga (leping sõlmitud 15. aprillil 1985), Sri Lanka Demokraatliku Sotsialistliku Vabariigiga (leping sõlmitud 27. aprillil 1985) ja

Usbekistani Vabariigiga (leping sõlmitud 1. oktoobril 1992), siis rikkus Soome Vabariik EÜ artikli 307 teisest lõigust tulenevaid kohustusi.

2. Mõista kohtukulud välja Soome Vabariigilt.

3. Saksamaa Liitvabariik, Leedu Vabariik, Ungari Vabariik ja Austria Vabariik kannavad oma kohtukulud ise.

Allkirjad